

Intensjonsavtale mellom

Justisdepartementet

Barnevernet

og

Bambinisenzasbarre ONLUS

**JUSTISDEPARTEMENTET
BARNEVERNET
OG FORENINGEN BAMBINISENZASBARRE ONLUS**

- **Viser til** artiklene 2 - 3 i den italienske grunnloven som lovfester respekten for menneskeverdet;
- **Viser til** artikkel 27 i den italienske grunnloven som fremmer prinsippet om rehabiliterende og resosialiserende formål etter ferdig sonet straff;
- **Viser til** Grunnlovsrevisjon av 18. oktober 2001, nr. 3;
- **Viser til** FNs Barnekonvensjon av 20. november 1989, ratifisert og rettskraftig i Italia ved lov den 27. mai 1991, nr. 176, især artiklene 1- 2 - 3 - 9 - 12 - 30;
- **Viser til** “*Minimumsreglene for administrasjon av rettigheter for barn og unge*” FN, New York, 29. november 1985;
- **Viser til** Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, spesielt artikkel 8, som understreker retten for respekt om privat- og familieliv;
- **Viser til** EUs resolusjon av 2007/2116 (INI), godkjent i Strasbourg 13. mars 2008, artikkel 24, der en vektlegger viktigheten av barns rettigheter uavhengig av foreldrenes juridiske stilling;
- **Viser til** Europarådets resolusjon nr. 1663/2009;
- **Viser til** EUs strafferettslige regler i oppdatert versjon av Henstilling R (2006) 2 av 11. januar 2006, især punkt 36 vedrørende støttepolitikk til foreldreskap, og punkt 24 (4), som foreskriver besøksregler som tillater de innsatte å opprettholde og utvikle mest mulig normale familierelasjoner;
- **Viser til** Loven av 26. juli 1975, nr. 354, den delen som regulerer relasjonene de innsatte har til omverdenen og familien, da med spesiell vekt på opprettholdelsen av foreldrerelasjonen;
- **Viser til** DPR (Resolusjon av presidenten i den italienske republikk) av 30. juni 2000, nr. 230 “*Reglement vedrørende normer for fengselssystemet og tiltak for frihetsbegrensning og frihetsberøvelse*”;
- **Viser til** Loven av 8. mars 2001, nr. 40 “*Alternative tiltak for fengselsstraff for beskyttelse av forholdet mellom innsatte og mindreårige barn*”, artikkel 5;
- **Viser til** Loven av 21. april 2011, nr. 62, og henviser spesielt til artikkel 4 komma 1, så vel som dekretet av 8. mars 2013 “*Krav om familiebeskyttelse*”;
- **Viser til** Rundskriv av 10. desember 2009 fra Justisdepartementet, avdeling for administrasjon av strafferett, Generaldireksjonen for Innsatte og deres Behandling med tittelen “*Behandling av straffedømte foreldre – tilrettelagt oppfølging og fengselsopphold for barnet som må møte sin straffedømte forelder*”;
- **Viser til** Loven av 12. juli 2011, nr. 112 opprettet av Barnevernet;
- **Viser til** Dekretet fra Justisdepartementet 5. desember 2012 med tittelen “*Godkjennelse av Avtale om innsattes og internertes rettigheter og plikter*”;
- **Viser til** Henstilling CM/Rec (2012) 12 fra Ministerkomiteen for medlemsland vedrørende utenlandske fanger, og spesielt kapittelet “*Kvinner*”;
- **Viser til** Intensjonsavtalen signert den 28. januar 2014, med innenriksministeren tilstede, mellom Politisjefen – generaldirektør for offentlig sikkerhet og Barnevernet.

GITT AT

partene samstemmer i viktigheten og nødvendigheten av å:

- oppmuntre til opprettholdelsen av relasjonene mellom straffedømte foreldrene og deres barn, og til enhver tid ivareta de mindreåriges overordnede interesser;
- understreke spesifisiteten til barn av straffedømte foreldre på en måte som tilråder inngripen samt normativ grensesetting som tar hensyn til nødvendigheten av en hengiven foreldrerelasjon av denne sosiale gruppen, dog uten å påføre ytterligere diskriminering og stigmatisering under møtene dem imellom;
- ivareta barnas rettigheter til fortsatt og hengivent forhold med den straffedømte forelder, som har rett/plikt til å utføre rollen som forelder;
- opprettholde foreldre- og familierelasjonene under og utenom soningen, assistere familien og i særdeleshet støtte de mindreårige som rammes følelsesmessig, sosialt og økonomisk, med hyppige negative tilbakefall i helsen og med tilfeller av uteblivelse fra skolen;
- overvinne barrierer knyttet til fordommer og diskriminering ved å igangsette en prosess med sosial integrering og dype kulturelle endringer, nødvendig for et solidarisk og inkluderende samfunn;
- anse de artikler, undertegnet i nærvær av denne Intensjonsavtalen, som referanse til å fatte vedtak og stabilisere en *modus operandi* overfor alle foreldre, også mindreårige, med innskrenket frihet som følge av straff;

PARTENE FORPLIKTER, HVER OG EN UT FRA SIN KOMPETANSE, SEG TIL:

Artikkel 1

(Beslutninger vedrørende straff, idømmelse og soning)

De dømmende myndigheter skal være lydhøre og inviterende, især hva gjelder:

1. å ta i betraktning de rettigheter og behov mindreårige barn av arresterte og varetektsfengslede som innehar foreldreansvar, i i det øyeblikket dommen blir gitt eventuelt iverksette forberedende tiltak som å la den innsatte, etter prioritet og der det er mulig, gjennomføre en alternativ soningsform enn fengselstraff;
2. å anvende de begrensninger som er påført de varetektsfengslende hva gjelder kontakt med utenverdenen på en måte som ikke bryter med mindreåriges rettigheter om å fortsatt ha kontakt med forelderen som er fratatt det, som angitt i FNs Barnekonvensjon;

3. å identifisere, i møter mellom foreldre og mindreårige, måter å utføre straffen på som også tar hensyn til sistnevntes overordnede interesser;
4. å først og fremst opprettholde mindreåriges barns behov hva angår permisjon og løslatelse av straffede foreldre og å sørge for at dette blir utført..

Artikkel 2

(Mindreåriges besøk i straffeinstitusjoner)

Justisdepartementet, i samarbeid med Barnevernet og Foreningen Bambinisenzasbarre ONLUS plikter å iverksette alle nødvendige handlinger, slik at:

1. valg av soning for en forelder med mindreårige barn tar hensyn til nødvendigheten av å garantere muligheten for direkte kontakt mellom dem i løpet av oppholdet i straffeinstitusjonens;
2. enhver mindreårig kan besøke den straffedømte forelder innen en uke etter arrestasjonen, og deretter regelmessig;
3. alle venterom er utstyrt med et "barneområde", der mindreårige vil kunne kjenne seg tilpass og anerkjent. På disse områdene skal vaktene utvise gjestfrihet og sørge for at familiemedlemmene får en verdig ventestund (som varme drikker eller pleierom) og, til de aller minste, med utstyr av type leker eller bord som egner seg til å tegne ved, for å forberede dem til møtet med den innsatte forelder;
4. alle besøksrom i tillegg, også om de er smått dimensjonert, er utstyrt med et "barneområde" reservert for lek. Der anlegget tillater det, bør det settes av en egen plass til spillområde. Dette forventes å bli gradvis aktualisert i løpet av inneværende år i hvert fall i forvaringsanstaltene;
5. rommene er tilgjengelige for mindreårige bevegelseshemmede eller andre som har særskilte adgangsproblemer;
6. møtene blir organisert seks av ukas dager og det gis anledning for minimum to ettermiddager, på en måte som ikke er til hinder for de mindreåriges skolegang. Det skal også være anledning til å møtes på høytidsdager;
7. mindreårige mottar informasjon tilpasset deres alder om prosedyrer og besøksregler, så vel som informasjon om hva som er tillatt å medbringe til besøkene og hvordan kontrollprosedyrene blir utført ved ankomst til fengslet. Denne informasjonen må kunne gis på flere språk og i flere formater, for eksempel i form av skrift med stor font, videoversjoner og lydinnspillinger, som også de aller minste kan forstå;
8. kontrollprosedyrene er tilpasset og proporsjonert i forhold til de mindreåriges rettigheter og vilkår ved å ta spesielt hensyn til deres rett til privatliv, fysisk integritet og sikkerhet;

9. de mindreårige tilbys å besøke foreldrene også med særskilt oppmerksomhet på privatliv, når nødvendig og under spesielle omstendigheter;
10. de mindreårige innvilges å motta kunnskap om foreldrenes liv som innsatt, og der anlegget tillater det og om det er mulig og de synes det er av interesse også får besøke enkelte lukkede avdelinger som foreldrene frekventerer – for eksempel spisesalen eller pauserommet eller verkstedet eller kapellet;
11. er villig til å finne løsninger om alternativ ledsager for mindreårige mellom 0 og 12 år når den andre forelderen eller en annen ansvarlig voksenperson ikke er tilgjengelig. Til dette formålet kan en benytte seg av spesialiserte miljøarbeidere eller gi den nødvendige autorisasjon til medlemmer av ideelle organisasjoner (NGO) eller aktive foreninger innenfor denne sektoren;
12. i straffeinstitusjonene, der det er mulig, har opprettet "ekspertstøttegrupper for mindreårige", med særlig oppmerksomhet mot de aller minste, for jevnlig å evaluere hvordan disse opplever besøkene i anstalten, for å gi rom for foreldrekontakt også på andre måter og for å kunne komme med forslag til eventuelle forbedringer til ordningen og prosedyrene.

Artikkel 3

(Andre former for kontakt med den innsatte forelder)

Partene forplikter seg dessuten til:

1. ikke å anse kontakten med mindreårige barn som en form for "premiering" på grunnlag av den innsattes oppførsel;
2. å tillatte forelderen, under fengselsoppholdet, å være tilstede under viktige begivenheter i barnas liv, især de mindreårige, som for eksempel: bursdager, første skoledag, forestillinger, avslutninger, feiringer, avgangseksamen;
3. å tilby innsatte foreldre muligheten til å benytte seg av spesialpermisjoner i nødtilfeller, for eksempel å få besøke barna om de skulle befinne seg på sykehus;
4. å utvikle spesialguide hva gjelder støtte og opprettholdelse av kontakt mellom innsatte foreldre og mindreårige barn som ikke har så lett for å treffe hverandre. Under slike omstendigheter må en utarbeide et presist reglement som innvilger den innsatte autorisasjon til så systematisk som mulig å få tilgang til mobiltelefon og internett, inkludert kommunikasjon med webkamera og chat.

Artikkel 4

(Opplæring av personale)

1. Personalet ved straffeinstitusjonen og **Giustizia minorile** som arbeider i institusjonene må motta spesialopplæring for hvordan en innsatt forelder og fengselsmiljøet innvirker på mindreårige.

2. Fengselspolitiets personale (med ansvar for kriminalomsorg) må få spesialopplæring med særlig vekt på adekvate måter å kontrollere barn og unge på, slik at det i enhver forvaringsanstalt og straffeinstitusjon er tilstede en spesialtrent politibetjent med adekvat opplæring i å assistere mindreårige og familiene under visitten.

Artikkel 5

(Informasjon, assistanse og veiledning)

Hver av de undertegnende partene til denne Intensjonsavtalen forplikter seg, på sitt arbeidsområde og med sin kompetanse, til å:

1. sikre at de innsatte, deres slektninger og deres barn, inkludert mindreårige, mottar ordentlig informasjon, oppdatert og relevant i enhver av prosessens faser, fra arrestasjonen til løslatelsen, vedrørende prosedyrer og muligheten for kontakt dem imellom til assistanse gitt dem før, under og etter den innsattes opphold i straffeanstalten. De mindreårige skal tilbys informasjon som er tydelig og tilpasset deres alder hva gjelder eventuelle tilbud om hva de har krav på av hjelp uavhengig av foreldrene, for eksempel fra en ideell organisasjon eller spesialiserte foreninger;
2. tilby innsatte foreldres assistanse og støtte når de bekymrer seg for hvordan besøket vil kunne innvirke på deres barn og/eller dem selv, med det formål å opprettholde kontakt med barna ved å ta i bruk en rekke ulike tillatte kommunikasjonsmetoder, især i tiden forut for det første mulige besøket;
3. foreslå ulike hjelpetiltak for foreldreskap i straffe- og forvaringsanstaltene som oppmuntrer til utvikling av en konstruktiv foreldre-barn-relasjon og støtter opp om positive erfaringer for de mindreårige;
4. oppmuntre til, under oppholdstiden i fengsel, en gradvis overtakelse av eget foreldreansvar fra den innsatte forelderens side i møte med mindreårige barn, og i særdeleshet sørge for at muligheten for å benytte seg av permisjoner for å komme hjem utgjør en integrert del av forberedelsesfasen til løslatelsen;
5. støtte opp om, i straffeinstitusjonen og ungdomsforvaringsanstalten, informasjon og orientering om innsatte foreldre til mindreårige barn, med tanke på sosio-opplegende tjenester og helsepersonell opplært ved lokale enheter til familier og vedrørende oppdaterte prosedyrer for administrative dokumenter relatert til deres familiære og sosiale situasjon;
6. benytte seg av NGO-er og foreninger og samarbeide med dem, da det i enhver anstalt skal sikres opprettholdelse av en positiv foreldrerelasjon og deres aktiviteter skal sikres i tilstrekkelig grad på bakgrunn av de ulike tilbudene i de ulike institusjonene.

Artikkel 6 (Innsamling av data)

1. Departementet for juridisk administrasjon og Departementet for ungdom og jus samler systematisk inn informasjon vedrørende antall og alder og eventuelt annen informasjon, om barn med foreldre som sitter i varetekt, i fengsel eller venter på dom.
2. Statistikkene, inndelt etter alder, om antall mindreårige som har en eller flere foreldre i fengsel, må samles og deretter publiseres.

Artikkel 7 (Overgangsbestemmelser)

Selv om en presiserer viktigheten av å ekskludere barn fra fengselsopphold, det være seg i straffeinstitusjoner eller varetekt (ICAM), og for å unngå dette sørger for alternativ soning for forelderen, vil det i visse unntakstilfeller ikke være er mulig å unngå at barna soner sammen med forelderen, og det vil da være maktpåliggende og obligatorisk for partene å se til at:

1. alle barn som bor sammen med foreldrene i et straffeanlegg har fri tilgang til friluftsområder;
2. det inngås prosedyrer og avtaler med NGO eller foreninger slik at barna får fri tilgang til utenverdenen (om nødvendig med overvåking av spesialtrent personale som opptre i sivilt);
3. barna får gå i barnehagen og eventuelt på skolen;
4. betjeningen i straffeenheten som huser barna også består av spesialiserte betjenter opptrent til fysisk og psykisk utvikling og opplæring av subjektet i utvikleingsalder;
5. det tilbys opplæringsplaner og assistanse, fortrinnsvis av utenforstående, i institusjoner som huser barn og innsatte foreldre;
6. innsatte foreldre som bor sammen med egne barn får hjelp til å utvikle deres egen foreldrekapasitet, får muligheten til på en adekvat måte å følge opp barna ved for eksempel å gis muligheten til å tilberede måltider til dem, gjøre dem klare til barnehage eller skole, tilbringe tid sammen med dem til lek og utføre andre aktiviteter, det være seg i institusjonen eller ute på friområdene;
7. foreligger tiltak for psykososial ledsagelse og støtte for barnet og den innsatte forelder ved atskillelse, slik at den innledende og påfølgende negative virkningen reduseres.

Artikkel 8

(Etableringen av et permanent styre)

Det er etablert et permanent styre, satt sammen av representanter for Justisdepartementet, Barnevernet og Foreningen Bambinisenzasbarre Onlus som:

1. vil utvikle en periodisk overvåkning vedrørende iverksettingen av den foreliggende intensjonsavtalen;
2. vil promotere samarbeidet mellom de institusjonaliserte subjektene og de ulikt involverte ansvarlige, da med særlig oppmerksomhet i arrestasjonsfasen, hva gjelder informasjon og skolepersonalets sensibilitet i kontakt med mindreårige som har innsatte foreldre;
3. vil fremme utveksling av gode praksiser, analyser og forslag på nasjonalt og europeisk nivå.

Artikkel 9

(Gyldighet)

Den foreliggende avtalen har en gyldighet på to år fra dato for signering og vil når som helst kunne suppleres og endres dersom partene er enige, og fornyes ved forfall.

Roma, 21. mars 2014

JUSTISDEPARTEMENTET
(Andrea Orlando)

PRESIDENTEN
FOR FORENINGEN
BAMBINISENZASBARRE
ONLUS
(Lia Rosa Sacerdote)

BARNEVERNET
(Vincenzo Spadafora)
